Lokaal mediabeleid & de stelselwijziging

Planning van de avond

- **Lokale omroep: stelselwijziging**
- **Lokaal mediabeleid: welke keuzes zijn er te maken?**
- **Volgende stappen**

STELSELWIJZIGING

Nut, noodzaak en voortgang

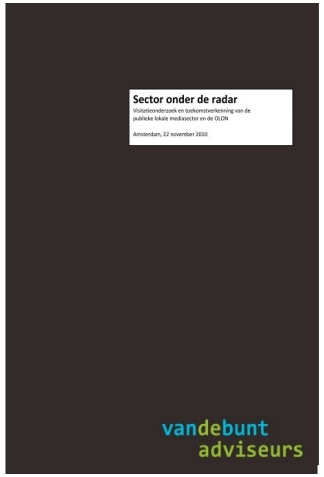
Een professionele lokale omroep voor iedereen

Marc Visch – directeur-bestuurder NLPO

Waar komen we vandaan?

STELSELWIJZIGING

Nut, noodzaak en voortgang

2010
Toekomstverkenning door OLON, met aandacht voor streekomroep

2012
Visieplan en convenant met VNG

2016
Streekindeling samen met VNG, OCW e.a.

2018
Start landelijke campagne Politieke aandacht en extra geld

2022
Versterking lokale omroep in regeerakkoord

Waar komen we vandaan?

STELSELWIJZIGING

Nut, noodzaak en voortgang

- **Werkgroep**
- **Informatiebijeenkomsten**
- **Politiek**

Visie van de staatsecretaris

STELSELWIJZIGING

Nut, noodzaak en voortgang

- Budget voor publieke lokale omroepen is ontoereikend → onvoldoende professionele journalistiek
- Een derde van de lokale omroepen krijgt minder budget dan richtsnoerbedrag
- Lokale omroepen zijn niet onafhankelijk genoeg van gemeente vanwege bekostigingsrelatie
- Er is daarom een nieuw fundament nodig
- Zorgplicht en financiering gemeenten verdwijnt
- Bekostiging moet via het rijk
- 16 miljoen extra voor de omroepen. Gemeenten mogen aanvullend bijdragen.
- Schaalvergroting -> streekomroepen, wettelijke borging lokale karakter
- Sector zelf verantwoordelijk voor indeling voor streekomroepen, NLPO coördineert
- Indeling die door NLPO is vastgesteld, samen met VNG, geeft richting
- Wat blijft: Commissariaat verantwoordelijk voor aanwijzing, gemeenteraad adviseert
- Wel duidelijker criteria voor aanwijzing, inclusief borging lokale aandacht

Routekaart stelselwijziging lokale omroep

STELSELWIJZIGING

Nut, noodzaak en voortgang

Wetstraject (genoemde data zijn streefdata)

- Medio 2024: internetconsultatie concept wetsvoorstel
- Vervolg 2024: o.a. uitvoeringstoets, advies Raad van State
- 2025: behandeling Tweede en Eerste Kamer
- 1 januari 2026: inwerkingtreding gewijzigde Mediawet;
- Tot die datum blijft de huidige wet onverkort van kracht

Praktisch (als aangepaste Mediawet ingaat op 1 januari 2026)

- 2024-2025: voorbereiden uitvoering, met name door NLPO en CvdM, maar ook VNG
- Bekostiging gemeenten tot en met 2026 (opnemen in begroting 2026)
- Laatste aanwijzingen ‘oude stijl’ in 2025, onder huidige wet
- Met ingang van 2026: aanwijzingsprocedure conform gewijzigde wet voor zendmachtiging vanaf 2027
- In de loop van 2026 en 2027 waarschijnlijk overgangsregeling voor overstap naar ca. 80 streekomroepen.

Disclaimer: onder voorbehoud politieke besluitvorming (nieuw kabinet en Tweede Kamer) en overgangsrecht

Streekomroepen

STELSELWIJZIGING

Nut, noodzaak en voortgang

- Er komt extra geld, oplopend tot €16M, totaal €28M
- Daarvoor moeten álle omroepen aan de publieke media-opdracht kunnen voldoen: het verzorgen van een lokaal toereikend media-aanbod voor álle betrokken gemeenten
- Maximaal 80 aanwijzingen
- Ruim de helft van alle 80 streken is al goed voorbereid

Waar staan we nu?

STELSELWIJZIGING

Nut, noodzaak en voortgang

svdj stimuleringsfonds voor de journalistiek

Subsidieregeling Professionalisering

Vanaf 2024 zitten omroepen in 38 van de 80 streken in de subsidieregeling en krijgen ze 250.000 euro.

Opleidingen, trainingen, cursussen

Zowel omroepgericht als persoonsgericht aanbod, op diverse niveaus

Kwartiermakers

Inmiddels zijn of worden er al 34 streken door hen verder geholpen

Vordering Streek Midden-Limburg

- Streek bestaande uit Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond en Weert
- Een kwartiermaker heeft in 2023 geholpen bij de professionalisering, omroepen doen nu mee aan subsidieregeling SvdJ
- Inmiddels is er een samenwerkingsverband onder de naam: Voor Midden-Limburg (vmlnieuws.nl)

OMROEP ML5 · OR6 · SOL 2 · WEERTFM → VML NIEUWS Voor Midden-Limburg

Lokaal mediabeleid

Waarom?

Lokaal Mediabeleid

1. Lokale media dragen bij aan (de versterking van) de lokale democratie en de betrokkenheid van burgers in de gemeenschap
2. Gemeenten hebben een eigen verantwoordelijkheid voor de instandhouding van het stelsel van de lokale democratie
3. Toekomst van de onafhankelijke professionele lokale journalistiek staat onder druk (teruglopende advertentiemarkt, afkalvende abonneebestand van kranten, bezuinigingen bij lokale media)
4. Lokaal mediabeleid (journalistiek) is niet gelijk aan lokaal communicatiebeleid (overheidscommunicatie)

Inventariseren media-aanbod

Lokaal Mediabeleid

RESUMÉ	Huidige situatie	Ontwikkeling sinds 2000	Toekomst
Regionale dagbladen	Vrijwel overal aanwezig, oudere doelgroep, stijgend online gebruik	Daling oplage, minder journalisten, concentratie	Digitaal verdienmodel in ontwikkeling
Huis-aan-huisbladen	Vrijwel overal aanwezig, bereik met name bij oudere doelgroep	Sterke concentratie en sanering van titels, daling oplage	Financieel in zwaar weer
Nieuwsbladen (betaald)	In minder dan 10% van gemeenten	Sterke daling aantal titels en oplage	Onzeker
Regionale omroep	Overal aanwezig, bereik tv en radio daalt (oudere doelgroep), online stijgt	Bezuinigingen, samenwerking en minder journalisten	Samenwerking met lokale omroep onderzocht
Lokale omroep	95% gemeenten (radio, vaak tv, web), oudere doelgroep, heterogeen	Voorzichtige streekvorming	Groot deel verkeert in financiële problemen
Hyperlocals	Overal aanwezig, 'aggregatie/112' overheerst, heterogeen	Beweeglijk: veel sluitingen en nieuwe titels	Kwetsbaar en instabiel model

Onafhankelijke journalistiek als DAEB

Lokaal Mediabeleid

Onafhankelijke professionele journalistiek heeft een prijs die zich niet altijd laat vertalen in een **verdienmodel**. Om deze praktische reden maar ook om **principiële redenen** is het voor gemeenten raadzaam om journalistiek als ***merit good*** ofwel een Dienst van Algemeen Economisch Belang (**DAEB**) te beschouwen.

Praktijkinvulling

Lokaal Mediabeleid

1. Bekostiging en aanvullende subsidies lokale publieke omroep
2. Doelfinanciering
3. Advertentiebeleid
4. Gemeentelijke bekendmakingen
5. Lokaal of regionaal mediafonds
6. Innovatie
7. Samenwerking in het kader van het publieke debat

Voorbeelden

Hebben al mediabeleid:

Leiden

Den Haag

GEMEENTE TILBURG

Zijn ermee bezig:

DORDRECHT

gemeente Zoetermeer

Vragen?

VNG
EXPERTISETEAM VITALISERING LOKALE JOURNALISTIEK
Wachten kan niet meer
Handvatten voor een breed gemeentelijk mediabeleid